

8. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Каравела, 2012. 544 с.
9. Назаренко І. М., Місюров О. В. Аудит виробничих запасів: особливості, ключові аспекти та послідовність перевірки. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19. С. 1312–1318.
10. Сиротюк Г., Сиротюк К. Методичні особливості аудиту виробничих запасів. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. Економіка АПК*. 2015. № 22 (1). С. 92–97.
11. Скрипник М. І., Григоревська О. О., Радіонова Н. Й. Удосконалення організації і методики аудиту виробничих запасів на підприємстві. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. Вип. 2-3 (35). С. 378–398.
12. Фабіянська В. Ю., Пацар О. Г. Аудит виробничих запасів: організаційні та методичні аспекти. *Ефективна економіка*. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5546> (дата звернення: 27.04.2021).

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Слісаренко О.О., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Хорошилова І.О., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно- дорожній університет*

При веденні бухгалтерського обліку будь-яка установа чи підприємство керуються Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XI [1].

Одним із елементів методу бухгалтерського обліку і контролю являється інвентаризація, за допомогою якою здійснюється перевірка стану активів і зобов'язань, а також виступає як доповнення в обов'язковому порядку до поточної документації при веденні фінансово-господарських операцій.

Багато випадків зустрічається в господарській діяльності підприємства, коли єдиним методом, при якому мо-

жна визначити наявність активів фактично та здійснити оцінку необоротних та оборотних активів являється проведення інвентаризацій.

Своєю чергою, проведення інвентаризації згідно чинного законодавства являється обов'язковим в таких випадках як:

- здійснення передачі в оренду всього або певного майна підприємства;

- коли відбулося стихійне лихо, пожежа або аварії техногенного характеру, чи відбулася певна інша надзвичайна ситуація, яка в свою чергу викликана певними екстремальними умовами, або здійснення інвентаризації відбувається за наказом судово-слідчих органів;

- здійснення інвентаризації здійснюється в тих випадках, коли змінюється матеріально відповідальна особа;

- здійснення інвентаризації здійснюється в тих випадках, коли встановлено факти псування певних цінностей, крадіжки або зловживання своїм становищем;

- здійснення інвентаризації здійснюється перед складанням річного бухгалтерського звіту [2].

Під інвентаризацією розуміють перевірку щодо наявності по факту об'єкту контролю та його стану, яка здійснюється за допомогою таких методів як вимірювання, спостереження, реєстрації та порівняння даних, які отримані з даними, які відображені у бухгалтерського обліку. Тобто сутністю інвентаризації являється перевірка фактичної наявності та стану об'єктів стосовно яких здійснюється така перевірка.

До основних завдань щодо проведення інвентаризації являються такі як:

- виявлення фактичної наявності у касах та на рахунках грошових коштів, матеріальних цінностей, основних засобів та інших активів, що обліковуються на підприємстві;

– встановлення нестачі чи лишку матеріальних цінностей, які в подальшому потрібно врегулювати та відобразити в обліку;

– здійснення виявлення певних товарно-матеріальних цінностей, які первісну якість свою втратили, або ж певні товарно-матеріальних цінностей застаріли і в господарській діяльності не використовуються;

– здійснення перевірки щодо дотримання відповідних умов зберігання грошових коштів та матеріальних цінностей, а також щодо правильного експлуатації та утримання матеріальних цінностей;

– здійснення перевірки щодо реальності вартості активів, які поставлено на баланс підприємства чи установи [3].

Також потрібно відмітити, що інвентаризаційній комісії під час проведення інвентаризації можуть і застарілі активи виявити, які в свою чергу потрібно буде ліквідувати та списати.

Тому, виходячи із поставлених завдань перед інвентаризацією, можна сказати, що вона виконує контрольну функцію, тобто здійснюється постійно перевірка стану і збереження коштів або товарно-матеріальних цінностей, які закріплені за певною матеріально-відповідальною особою.

Класифікація інвентаризації здійснюється за способом, при якому здійснюється перевірка об'єктів, за обсягом, яким охоплюються об'єкти, за частотою, з якою проводиться інвентаризація, за поставленою метою здійснення та за характером, за допомогою якого буде здійснюватися проведення інвентаризації [4].

Також інвентаризації поділяють на відомчі та позавідомчі в залежності від контролюючих органів. Тобто відомчими організаціями проводяться відомчі інвентаризації, а позавідомчими організаціями проводяться позавідомчі. На законодавчому рівні встановлено коли проведення

інвентаризації потрібно здійснювати обов'язково. До таких випадків відносять:

- здійснення передачі майна в оренду або продаж;
- перед тим, як скласти річну бухгалтерську звітність;
- при зміні матеріально відповідальної особи;
- пари виявленні фактів щодо псування майна, зловживання або розкрадання матеріальних цінностей;
- здійснення інвентаризації після стихійного лиха, пожежі чи іншої надзвичайної події;
- при здійсненні реорганізації або ліквідації підприємства чи установи [5].

Таким чином, можна зробити висновок, що основною метою проведення інвентаризації являється встановлення реальної картини та відповідності даних в обліку з фактичною наявністю засобів, якими користується підприємство. За наслідками проведеної інвентаризації керівник підприємства видає наказ, у якому вказується прийняте рішення по виявлених розбіжностях. З фактичними уточнюються облікові дані. Якщо матеріально-відповідальна особа з недостачею не погоджується, то докази, які нею надані, вивчаються обов'язково. Саме в такому випадку потрібно повторну інвентаризацію провести.

Перелік посилань:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 30.04.2021).
2. Кузьмін Д. Л. Інвентаризація як економічна категорія: визначення, значення. *Вісник ЖДТУ. Сер. Економічні науки*. 2008. № 3(45). С. 120–132.
3. Сук Л. К., Сук П. Л. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 471 с.
4. Кузьмін Д. Л. Класифікація інвентаризацій для цілей обліку і контролю. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4078/1/68.pdf> (дата звернення: 21.04.2021).
5. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2013. 444 с.